

Uranbrytning i Sverige - dyrt, farligt och lika onödigt som ny kärnkraft

Sverige behöver ingen ny kärnkraft och ingen utvinning av uran. Trots detta vill regeringen nu sätta miljö och hälsa på spel för att låta gruvbolagen plundra den svenska berggrunden för egen vinning.

De mest intressanta uranförekomsterna finns i alunskiffer. Brytningen av alunskiffer görs i dagbrott och kräver enorma landområden. De aktuella fyndigheterna finns på platser med bördig jordbruksmark. Jordbruksmark är en bristvara och Sveriges befolkning är oerhört mycket mer beroende av en god livsmedelsproduktion än av uran och kärnkraft.

Det är inte bara jordbruksmark och lokalsamhällen som förstörs för all framtid. Ingenstans i världen har man hittills lyckats utvinna uran utan att orsaka stora, irreparabla miljöskador. Brytningen genererar stora mängder farligt avfall, avfall som kommer att läcka miljö- och hälsoskadliga ämnen till sjöar, vattendrag och grundvatten i generationer framåt.

Från uranhaltig malm till färdigt kärnkraftsbränsle krävs ett antal processer som var och en medför miljöfarligt avfall. Anläggningar för dessa processer finns inte i Sverige vilket gör talet om självförsörjning falskt. Dessutom lär knappast ett brytningstillstånd villkoras med att uranet ska säljas till svenska kärnkraftverk. Till tveksamheterna kommer också kostnaderna. Att det i Sverige skulle kunna produceras inhemskt kärnbränsle till ett konkurrenskraftig pris är inte troligt.

För att underlätta för gruvbolagen kommer regeringen också lägligt att avskaffa det kommunala vetot när det gäller uranbrytning. Man kan undra vad som ligger bakom regeringens brådska när det gäller att få till både uranbrytning och ny kärnkraft. Slarviga utredningar, avfärdande av tunga remissinstansers synpunkter och lagändringar i rasande fart gynnar bara de som har ekonomiska intressen i kärnkraft och gruvverksamhet. Kostnaderna för skador på miljö och hälsa betalas av samhället.

Vi uppmanar regeringen att besinna sig och sätta behoven hos Sveriges befolkning före gruvbolagens behov

Uttalande antaget av Folkkampanjen mot Kärnkraft – Kärnvapen under höstmötet 8 november 2025.